

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 7679/2021
09.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., које заступа Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1914/21 од 23.09.2021. године, у седници одржаној 09.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1914/21 од 23.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 132/2020 од 08.06.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима исплати укупно 30.106.461,40 динара и то: тужиоцу АА из ... износ од 15.053.230,70 динара и тужили ББ из ... износ од 15.053.230,70 динара, сваком са законском затезном каматом почев од 08.06.2021. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима солидарно надокнади трошкове овог поступка у износу од 612.196,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1914/21 од 23.09.2021. године, првим ставом изреке, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Другим ставом изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање туженог на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом је неосновано, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, отац тужилаца, покојни ВВ из ..., парцелу број .. уписану у књ.ул бр. .. КО ... (књ.ул. бр. .. КО ...) стекао је на основу пресуде Општинског суда у Новом Саду П 766/75 од 22.05.1976. године. На основу деобног нацрта број .. од 08.10.1981. године, парцела број .. је подељена на више парцела. Од наведених парцела три парцеле и то: парцела број .. у површини од 1981м², парцела број .. у површини од 711м² и парцела број .. у површини од 2738м² КО Ветерник, су уписане као улица, док су преостале парцеле уписане као њива. Парцела број .. КО Ветерник површине 1981м² у целости представља део нове парцеле број .. КО Ветерник, која у целости представља део улице ... у Ветернику. Парцела број .. КО Ветерник површине 711м² у целости представља део нове парцеле број .. КО Ветерник, која у целости представља део улице ... у Ветернику. Парцела број .. КО Ветерник површине 2738м² у целости представља део нове парцеле број .. КО Ветерник, која у целости представља део улице ... у Ветернику. Тужени је уписан у лист непокретности број .. КО Ветерник, као носилац права јавне својине, са обимом удела 1/1 на парцели број .., Улица ..., земљиште под зградом – објектом површине 18а68м², парцели број .. Улица ..., земљиште под зградом – објектом површине 6а70м² и парцели број .., Улица ..., земљиште под зградом – објектом, површине 25а83м², по врсти градско грађевинско земљиште. Упис права својине на предметним парцелама у корист туженог извршен је у поступку обнове земљишне књиге 1984. – 1985. године, а у архиви надлежне Службе за катастар непокретности не постоје исправе за такву промену. У тренутку када је отац тужилаца ВВ стекао парцелу број .. КО Ветерник иста је представљала њиву и налазила се у потесу најквалитетнијег земљишта за обраду у Ветернику и он је исту обрађивао. Почетком 80-тих година, део те њиве је био намењен за улицу и преко исте је прешао пут, а данас је то ... улица. У оставинском поступку иза покојног ВВ 1989. године тужиоци нису наследили предметне парцеле, јер су оне тада биле преведене у корист туженог и оне у природи данас чине асфалтирану улицу. Отац тужилаца никада није добио накнаду за одузете парцеле, нити у новцу, нити на било који други начин. У вези одузимања ових парцела никада није вођен никакав поступак. Према Плану генералне регулације насељеног места Ветерник од 16.06.2015. године, парцеле .., .., .. КО Ветерник се налазе у зони породичног становања и по намени у целости су намењене за јавно грађевинско земљиште, за јавну и саобраћајну површину – регулацију Улице Парцеле .., .. и .. КО Ветерник су опремљене водном, електроенергетском, гасном и телекомуникационом инфраструктуром, а саобраћајна површина изграђена од асфалтног застора. Вештачењем је утврђена тржишна вредност парцела број .., .., .. у износу од 5.879,02 динара/м² што износи 50еура/м² на дан 06.05.2021. године, односно за укупну површину парцела од 5.121м² износи 30.106.461,42 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права обавезали туженог да исплати новчану накнаду тужиоцима због извршене фактичке експропријације земљишта.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1.) као и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.).

Одредбом члана 2. став 1. тачка 6. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ број 72/09...145/14) прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и друго).

Одредбом члана 10. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, број 72/11...104/16) поред осталог, прописано је: да добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом – јавни путеви, јавне пруге, мост и тунели на јавном путу, пружи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и друго (став 2.); да свако има право да добро у општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа и правног лица која су та добра дата на управљање (став 5.); да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда који су у својини аутономне покрајине на чијој територији се налазе као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопутеви државног пута I и II), тргова и јавних површина, који су у својини локалне самоуправа на чијој територији се налазе (став 7.).

У овом случају, спорно земљиште је планским актом – регулационим планом насеља Ветерник одређено за улицу и саобраћајницу коју користи неограничен број лица за јавни саобраћај и у природи јесте улица која има свој назив. Због тога је оно, сагласно цитираним одредбама Закона о јавној својини, постало добро у општој употреби у јавној својини туженог као јединице локалне самоуправе, које као улицу свако има право да користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом и подзаконским актима. На тај начин извршена је „фактичка експропријација“ која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији, односно изузимању земишта. Тужиоци су фактички лишени права својине, са свим атрибутима из члана 3. Закона о основама својинскоправних односа, и нису дужни да трпе штетне последице зато што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа) које би било основ за исплату новчане накнаде.

Тужени је обвезник исплате накнаде јер се спорне парцеле користе као улица – добро у општој употреби и у јавној својини, на којем тужени има право својине у складу са чланом 10. став 7. Закона о јавној својини. Висина ове накнаде, која тужиоцима припада на основу члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију и на основу члана 58. Устава Републике Србије, одређена је према тржишној вредности земљишта према налазу и мишљењу судског вештака који су судови прихватили, а тужени није предложио ново вештачење у смислу члана 271. ЗПП.

Имајући изложено у виду, нису основани ревизијски наводи туженог о погрешној примени материјалног права, засновани на ставу ревидента да тужени није

обвезник накнаде, јер ниједном својом радњом није депоседирао тужиоце. Тужени је титулар права јавне својине на спорном земљишту које је фактички (без правноснажног решења о експропријацији односно изузимању из поседа) претворено у добро у општој употреби – улицу, а исто за такву намену предвиђено је одговарајућим планским актом.

Неосновани су наводи ревизије којима се оспорава правилна примена материјалног права. Ово тим пре, што се у ревизији понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата. У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због којих се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**